

## ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ Β' ΤΑΞΗΣ – ΕΝΟΤΗΤΑ 4

### ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

«Στην επόμενη στροφή»

### ΤΟΠΟΣ

Η ενορία / Η γειτονιά

### ΠΡΟ-ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. Σενάριο και Γεωγραφικό Ερώτημα προς διερεύνηση:  
«Ο Ανδρέας, ένα παιδί του σχολείου μας, διαμένει δίπλα στην εκκλησία της ενορίας (ή άλλο γνωστό σημείο της περιοχής) και το μεσημέρι μετά τη λήξη των μαθημάτων, επιστρέφει με τα πόδια στο σπίτι.»  
Ερώτημα: «Ποια διαδρομή είναι καλύτερα να ακολουθήσει ο Ανδρέας, για να φτάσει στο σπίτι του με περισσότερη ασφάλεια;»  
*(Σημείωση: Το ερώτημα προκύπτει από τους κινδύνους που ενδέχεται να υπάρχουν κατά τη διακίνηση πεζών, και κυρίως παιδιών, στην περιοχή γύρω από το σχολείο, φαινόμενο που αποτελεί μια προβληματική κατάσταση. Περισσότερες διευκρινίσεις δίνονται στις δραστηριότητες της Ενότητας)*
2. Περιήγηση στην περιοχή του σχολείου. Υλοποίηση δύο σύντομων διαδρομών\*\* στην περιοχή γύρω από το σχολείο (βλ. περισσότερες διευκρινίσεις στις δραστηριότητες της ενότητας).
3. Συλλογή πληροφοριών σχετικά με τους χώρους και τα κτήρια γύρω από το σχολείο και καταγραφή παρατηρήσεων στα Φύλλα Καταγραφής Παρατηρήσεων στερεωμένα σε πινάκιο.

### ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (παρέχονται): τετράδιο, Φύλλα Εργασίας
2. Εξεύρεση από τον/την εκπαιδευτικό: σχέδιο κάτοψης σχολείου, πινάκια, φωτογραφική μηχανή, φωτογραφίες των χώρων και των κτηρίων της περιοχής του σχολείου, βιντεοπροβολέας, άδειο φύλλο A3 (ένα για κάθε παιδί).

### ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αναμένεται να υλοποιηθεί σε περίπου δέκα μαθήματα των 40 λεπτών, συμπεριλαμβανομένων δύο περίπου 40λεπτων για την πορεία διαδρομής και την καταγραφή παρατηρήσεων στο Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων.



## ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο χρόνος, που απαιτείται για προετοιμασία της ενότητας εκ μέρους του/της εκπαιδευτικού, υπολογίζεται σε περίπου δύο ώρες για ολόκληρη την ενότητα (περίπου 10 – 15 λεπτά ανά 40λεπτο μάθημα κατά αναλογία), από τον οποίο τα 60 περίπου λεπτά (4 μαθήματα, επί 15 λεπτά) αφορούν στη μεταφορά και ετοιμασία του βιντεοπροβολέα στην αίθουσα διδασκαλίας. Ο υπόλοιπος χρόνος αφορά α) στην εκτύπωση των φωτογραφιών και β) στη συγκέντρωση των υπόλοιπων υλικών.



## ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ) ΘΕΩΡΙΕΣ

- Μέσα στους οικισμούς, κατά μήκος των δρόμων για οχήματα, υπάρχουν δρόμοι για πεζούς.
- Οι επιλογές κάθε πεζού για μετακίνηση εξαρτώνται από τις διαθέσιμες συνδέσεις και την κατάστασή τους.
- Οι ροές των ανθρώπων διευκολύνονται, όταν υπάρχουν διάδρομοι που χρησιμοποιούνται μόνο από ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνηση.
- Παρόμοιες ανάγκες χρήσεων του χώρου οδηγούν σε εξέλιξη παρόμοιων τύπων. Για το λόγο αυτό, οι διάφορες αίθουσες διδασκαλίας ενός σχολείου, οι οποίες εξυπηρετούν παρόμοιες ανάγκες και λειτουργικούς σκοπούς, έχουν συχνά παρόμοια διαρρύθμιση και διάταξη αντικειμένων.
- Η ασφαλής χρήση των πεζοδρομίων και των άλλων χώρων για εξυπηρέτηση των πεζών εξαρτάται
  - α) από την πρόνοια για διάθεση συγκεκριμένου χώρου για το σκοπό αυτό και
  - β) από την κατάσταση του χώρου αυτού.
- Τα πεζοδρόμια είναι στρωμένα με κατάλληλα υλικά που να παρέχουν ασφάλεια στη διακίνηση.



## ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ – ΟΡΟΙ

από ..., μέχρι ..., διαδρομή, μεταξύ, ανάμεσα, αρχικά, μετά, τελικά, πρώτο, επόμενο, στη συνέχεια, ύστερα, πιο πέρα από ..., ανήφορος – κατήφορος (όπου εφαρμόζεται), οικίες/σπίτια, πεζοδρόμιο, διάβαση πεζών, εκκλησία, περίπτερο, κρεοπωλείο, υπεραγορά, τράπεζα, αρτοποιείο, φωτογραφείο, κ.λπ. (όπου και όπως εφαρμόζονται)



## ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

### *Ένα συνεκτικό και επαρκές σώμα γνώσεων*

Τα παιδιά:

- να αναγνωρίζουν ονομαστικά τα στοιχεία του χώρου που μελετούν, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο
- να διακρίνουν αντικείμενα που βρίσκονται κοντά α) στο σώμα τους και β) σε άλλα αντικείμενα
- να βρίσκουν και ονομάζουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αντικειμένων ή στοιχείων του χώρου στον οποίο έχουν εστίαση (π.χ. χρώμα, σχήμα, μέγεθος, λειτουργία, κ.ά.)

- να αναγνωρίζουν, να ονομάζουν και εντοπίζουν τόπους στον πραγματικό χώρο, σε απεικόνιση (π.χ. φωτογραφία) και σε δισδιάστατα σχεδιαγράμματα (π.χ. κατόψεις):
  - το σχολείο τους
  - κτήρια πολιτισμού (θέατρο, μουσείο, κοινοτική βιβλιοθήκη)
  - κτήρια θρησκείας (η εκκλησία της ενορίας, ή άλλοι χώροι λατρείας)
  - χώρους ψυχαγωγίας/αναψυχής (πάρκο, παιδική χαρά)
  - χώρους εργασίας και παραγωγής (περίπτερο, κατάστημα, εστιατόριο, εργοστάσιο, αστυνομικός σταθμός)
  - ιστορικά κτήρια/κτίσματα (τείχη, κάστρο, φρούριο, αρχαιολογικός χώρος)
  - κτήρια σύγχρονης κουλτούρας (υπεραγορά, εμπορικό κέντρο).

**Καλλιέργεια ιδιοτήτων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων που απαιτούνται από την κοινωνία του 21ου αιώνα – ικανότητες κλειδιά**

Τα παιδιά:

- να εντοπίζουν και να επικοινωνούν με προφορικό και γραπτό λόγο τη θέση αντικειμένων ή ανθρώπων που βρίσκονται σε ενδιάμεση απόσταση από (ανάμεσα σε) άλλα, όταν αυτά βρίσκονται σε γραμμική διάταξη και
  - α) όταν το σώμα τους είναι ένα από τα σημεία αναφοράς ή
  - β) όταν τα σημεία αναφοράς είναι άλλα από το σώμα τους
- να επιλέγουν διαφορετικές διαδρομές που συνδέουν μίαν αφετηρία κι έναν προορισμό χρησιμοποιώντας σημεία αναφοράς και να ελέγχουν την καταλληλότητα κάθε διαδρομής με βάση δοσμένα κριτήρια (π.χ. ασφαλής διακίνηση πεζών)
- να ορίζουν τη θέση αντικειμένων (π.χ. κτηρίων)
  - α) σε σχέση με το σώμα τους και
  - β) σε σχέση με άλλους ανθρώπους ή αντικείμενα, χρησιμοποιώντας τις έννοιες «μπροστά από ...», «πίσω από ...», «πάνω / κάτω», «κοντά σε ...», «μακριά από ...», «δεξιά / αριστερά»
- να συγκρίνουν αποστάσεις μεταξύ ανθρώπων ή/και αντικειμένων χρησιμοποιώντας τις έννοιες «πιο κοντά», «πιο μακριά», «πιο πέρα από ...»
- να εντοπίζουν και να επικοινωνούν με προφορικό και γραπτό λόγο τη θέση αντικειμένων
- να εστιάζουν την προσοχή τους σε (καθορισμένους) διαφορετικής κλίμακας χώρους της καθημερινής τους πραγματικότητας με βάση συγκεκριμένο σκοπό (π.χ. μέσα από τις φωτογραφίες)
- να κάνουν και να καταγράφουν παρατηρήσεις για το περιβάλλον τους (φυσικό και ανθρώπινο)
- να διακρίνουν σε τόπους φαινόμενα που είναι ασύμβατα με τους κανόνες χρήσεις ή/και την επικρατούσα χρήση ή τις συνθήκες των τόπων αυτών (π.χ. στάθμευση αυτοκινήτων σε πεζοδρόμια)
- να επιχειρηματολογούν σχετικά με την καταλληλότητα μιας διαδρομής και να αντικρούουν αντίθετα επιχειρήματα ( π.χ. ποια διαδρομή είναι ασφαλής;)
- να συμμορφώνονται με / να ακολουθούν συγκεκριμένες οδηγίες κατεύθυνσης (π.χ. κατά την υλοποίηση της διαδρομής)
- να τεκμηριώνουν την επιχειρηματολογία τους με έγκυρα δεδομένα για οποιαδήποτε άποψη στηρίζουν
- να τοποθετούν τον εαυτό τους και να κινούνται σε γραμμική διάταξη σε σχέση με τα άλλα παιδιά.

## Καλλιέργεια αξιών, υιοθέτηση στάσεων και επίδειξη συμπεριφορών, που απαρτίζουν τη σύγχρονη δημοκρατική πολιτότητα

Τα παιδιά:

- να συστηματοποιούν τους τρόπους μετακίνησής τους στο δρόμο
- να αντιδρούν όταν παρατηρούν/κρίνουν λανθασμένες χρήσεις του χώρου από άλλους ανθρώπους και να εκφράζουν τη διαφωνία τους με βάση τους κανόνες και κανονισμούς που ισχύουν (για την ασφαλή διακίνησή τους στους δρόμους).

## ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

<b>Συνθήκες:</b>	κτήρια και χώροι της ενορίας / της γειτονιάς, εκκλησία, κατάσταση, περίπτερο, εστιατόριο, τράπεζα κλπ.	<b>Συνδέσεις:</b>	κόμβοι εισόδου – εξόδου στο σχολείο, δρόμοι και πεζόδρομοι στη γειτονιά και γύρω από το σχολείο
<b>Σύγκριση:</b>	Σύγκριση κτηρίων ως προς το ύψος, το μέγεθος, τη χρήση	<b>Μετάβαση:</b>	Αποδόμηση διαδρομής από...μέχρι...
<b>Εξαιρέσεις:</b>	Ασυμβίβαστες χρήσεις χώρων (π.χ. πεζοδρομίων, άδειων οικοπέδων) ή ύπαρξη ασυμβίβαστων χώρων (π.χ. μηχανουργείο η άλλη βιοτεχνία δίπλα από οικιστικές μονάδες)		

## ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ (στις οποίες αναμένεται να καταλήξουν τα παιδιά)

Στην πορεία διερεύνησης, μετά την εξερεύνηση και την ανάλυση των πληροφοριών τα παιδιά κρίνουν την καταλληλότητα των διαδρομών ως προς την ασφάλεια.

- Αξιολογούν την καταλληλότητα μιας διαδρομής με κριτήριο την ύπαρξη κατάλληλων πεζοδρομίων και διαβάσεων για πεζούς.
- Αξιολογούν την καταλληλότητα μιας διαδρομής με κριτήριο την ύπαρξη σημείων όπου παρατηρείται ασυμβίβαστη χρήση του χώρου (π.χ. αυτοκίνητα σταθμευμένα στο πεζοδρόμιο)
- Κάνουν εισηγήσεις για μέτρα βελτίωσης για αντιμετώπιση των κινδύνων που εντοπίστηκαν στις διαδρομές αλλαγές και βελτιώσεις που ενδέχεται να χρειαστούν.

## ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

<b>α/α</b>	<b>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ</b>
------------	---	--

## **Πορεία Διερεύνησης – Στάδιο 1: Διατύπωση γεωγραφικής ερώτησης**

1

Τίθεται το εξής σενάριο στα παιδιά:

«Ο Ανδρέας, ένα παιδί του σχολείου μας, διαμένει δίπλα στην εκκλησία της ενορίας\* (ή άλλο γνωστό σημείο της περιοχής) και το μεσημέρι μετά τη λήξη των μαθημάτων, επιστρέφει με τα πόδια στο σπίτι. Ποια διαδρομή είναι καλύτερα να ακολουθήσει ο Ανδρέας, για να φτάσει στο σπίτι του με περισσότερη ασφάλεια;»

### Σημειώσεις:

*\* Ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκεται το σχολείο, στη διατύπωση της Γεωγραφικής Ερώτησης, μπορεί να επιλεγθεί ως ενδεχόμενος τόπος διαμονής του παιδιού ένα γνωστό σημείο στην περιοχή (και όχι απαραίτητα η εκκλησία), σημείο στο οποίο να είναι εφικτή η πρόσβαση παιδιών με τα πόδια. Θα πρέπει να είναι σημείο το οποίο να είμαστε βέβαιοι ότι είναι γνωστό στην πλειονότητα των παιδιών της τάξης (π.χ. κοντινή υπεραγορά, πλατεία, κυκλικός κόμβος, κατάστημα, πάρκο / παιδότοπος, κ.ο.κ.). Σε κάθε περίπτωση η διαδρομή δεν πρέπει να ξεπερνάει τα δέκα λεπτά, ώστε, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών για καταγραφή παρατηρήσεων, να ολοκληρωθεί εντός μίας διδακτικής περιόδου και να αποφευχθεί κούραση των παιδιών.*

*\*\* Συστήνεται όπως υλοποιηθεί μία διαδρομή σε ένα μάθημα και εναλλακτική διαδρομή σε άλλο μάθημα, ώστε να γίνει καταγραφή των παρατηρήσεων για κάθε διαδρομή ξεχωριστά. Εναλλακτικά, και εάν κριθεί εφικτό, μπορεί να ακολουθηθεί διαφορετική διαδρομή:*

*α) κατά τη μετάβαση από το σχολείο προς το σημείο που αναφέρεται το ερώτημα και*

*β) κατά την επιστροφή στο σχολείο,*

*ώστε να μελετηθούν οι δύο διαδρομές με μια πορεία.*



### **ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ**



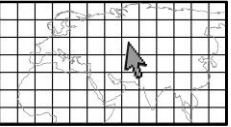

Τα παιδιά εισηγούνται πιθανές διαδρομές με αναφορά σε κτήρια και γνωστούς χώρους στην περιοχή του σχολείου. Επιλέγονται μια-δύο διαδρομές, ώστε να προγραμματιστεί/ούν η/οι πορεία/ες που θα ακολουθήσει το τμήμα σε επόμενο μάθημα (με χρήση πινακιδίου και Φύλλου Καταγραφής Παρατηρήσεων).



Η εργασία αυτή δίνει την ευκαιρία για αρχική αξιολόγηση των παιδιών σε σχέση με την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν τους γεωγραφικούς όρους στο καθημερινό τους λεξιλόγιο προφορικά ή και γραπτά (διαδρομή, μεταξύ, ανάμεσα, αρχικά, μετά, τελικά, πρώτο, επόμενο, στη συνέχεια, ύστερα, πιο πέρα).

**Σενάριο**

**Συζήτηση στην ολομέλεια**


**ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα**

<p>2</p>	 <p><b>ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ</b> Τα παιδιά χρησιμοποιούν το σχέδιο κάτοψης του σχολείου, εντοπίζουν και ονομάζουν τα ασφαλή σημεία εξόδου από το σχολείο (π.χ. μπροστινή έξοδος, πίσω έξοδος / Σημ: προϋπάρχουσα γνώση). Επίσης, εντοπίζουν τις διαθέσιμες διαβάσεις πεζών κοντά στην/στις έξοδο/εξόδους του σχολείου και σημειώνουν τη θέση τους στο σχέδιο κάτοψης του σχολείου υπό μορφή σημείων. Τα παιδιά και ο/η εκπαιδευτικός εφαρμόζουν/υλοποιούν τον ορθό τρόπο χρήσης της διάβασης πεζών με ή/και χωρίς τη βοήθεια τροχονόμου.</p>	<p><b>Σχέδιο κάτοψης σχολείου – Βιωματική δραστηριότητα – Προφορικός λόγος – Χρήση πινακιδίου</b></p>
<p>3</p>	 <p><b>ΣΥΝΘΗΚΕΣ</b> <u>Ερώτημα:</u> Ποια κτήρια και ποιοι χώροι υπάρχουν στην περιοχή του σχολείου μας;</p> <p>Τα παιδιά με τη συνοδεία του/της εκπαιδευτικού περπατούν κατά μήκος των ορίων του σχολείου και εντοπίζουν κτήρια/χώρους που είναι ορατά/οί.</p>  <p><b>ΘΕΣΗ</b> Στο πλαίσιο γύρω από σχέδιο κάτοψης του σχολείου τα παιδιά καταγράφουν τα/τους κτήρια/χώρους, με βάση τη θέση τους στην αντίστοιχη πλευρά του σχολείου (δηλαδή, κτήρια και χώροι που βρίσκονται μπροστά στο σχολείο, πίσω από το σχολείο, δεξιά/αριστερά του σχολείου).</p>	<p><b>Σχέδιο κάτοψης σχολείου - Προφορικός λόγος – Χρήση πινακιδίου</b></p>
<p>4</p>	 <p><b>ΜΕΤΑΒΑΣΗ</b> Τα παιδιά κάνουν εισηγήσεις για πιθανές διαδρομές από το σχολείο μέχρι την εκκλησία (βλ. δραστηριότητα 1). Στη συνέχεια, για να εξεύρουν δεδομένα ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα, ακολουθούν μαζί με τον/την εκπαιδευτικό δύο από τις διαδρομές αυτές. Στην πορεία της διαδρομής τα παιδιά χρησιμοποιούν το πινακίδιο τους και το Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων (βλ. δραστηριότητες 4 και 5)</p> <p><b><u>Σημείωση για τη λήψη φωτογραφιών:</u></b> <i>Κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμο ο/η εκπαιδευτικός κατά την πορεία να εξασφαλίσει φωτογραφίες των χώρων από τους οποίους θα περάσουν τα παιδιά, ώστε αυτές να χρησιμοποιηθούν στα στάδια της εξερεύνησης και της ανάλυσης των δεδομένων που θα έχουν συλλεχτεί από τα παιδιά. Οι φωτογραφίες είναι σημαντικό να περιλαμβάνουν τα πιο κάτω χαρακτηριστικά:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• <i>Να παρουσιάζουν ευδιάκριτα στο φόντο όλα τα στοιχεία γύρω και πίσω από το χώρο ή το κτήριο που φαίνεται στο προσκήνιο (π.χ. διπλανά κτήρια, δέντρα, κ.λπ.). Για παράδειγμα, να φαίνονται τα</i></li></ul>	<p><b>Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων (Παράρτημα σελ. 95 και 97) – Βιωματική δραστηριότητα – Χρήση πινακιδίου</b></p>

	<p><i>στοιχεία του γύρω χώρου όταν τα παιδιά περνούν πεζά από σημείο όπου υπάρχει εμπόδιο στο πεζοδρόμιο.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><i>• Να περιλαμβάνουν γνωστά αντικείμενα (π.χ. αυτοκίνητα, άνθρωποι) ώστε να φαίνεται το πραγματικό μέγεθος του κτηρίου ή του χώρου (π.χ. ο χώρος που απομένει για να περάσει ένας πεζός, όταν υπάρχει αυτοκίνητο σταθμευμένο στο πεζοδρόμιο).</i></li> <li><i>• Να παρουσιάζουν την οπτική που έχει ένας πεζός, όταν περνάει από τα συγκεκριμένα σημεία (π.χ. περιορισμένη ορατότητα προς το δρόμο, όταν υπάρχουν σταθμευμένα αυτοκίνητα στην άκρη ή δέντρα ή πινακίδες).</i></li> </ul> <p>Τα παιδιά και ο/η εκπαιδευτικός περπατούν κατά μήκος μιας διαδρομής που έχουν επιλέξει. Στην πορεία υποδεικνύεται, αιτιολογείται και εφαρμόζεται ο ορθός τρόπος μετακίνησης στο δρόμο (π.χ. η χρήση του πεζοδρομίου και η διακίνηση στην απουσία πεζοδρομίου). Κατά τη διάρκεια της διαδρομής, τα παιδιά μαζί με τον/την εκπαιδευτικό σταματούν <b>σε ασφαλές σημείο κάθε φορά</b>, ώστε να μπορέσουν να συμπληρώσουν στοιχεία στο Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων. Με τη διαδικασία αυτή καταγράφουν <u>με τη σειρά</u> την ονομασία χώρων ή κτηρίων που συναντούν και περιγράφουν με συντομία κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (π.χ. εκκλησία, ψηλή, χώρος λατρείας των χριστιανών / περίπτερο, χώρος εργασίας, ψώνισμα / πάρκο, χώρος αναψυχής, παιχνίδια εδάφους για παιδιά).</p> <p>Εννοείται ότι η πιο πάνω διαδικασία επαναλαμβάνεται για δύο διαφορετικές διαδρομές και με τη χρήση και των δύο Φύλλων Καταγραφής Παρατηρήσεων.</p>	
<p><b>5</b></p>	 <p><b>ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ</b> (βλ. «Σημείωση για τη λήψη φωτογραφιών» πιο πάνω) Ασυμβίβαστες χρήσεις του χώρου: Τα παιδιά στη διαδρομή σημειώνουν με σύντομο τρόπο στο Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων δυσκολίες που συναντούν στην πορεία, όπως ανυπαρξία πεζοδρομίου, σταθμευμένα αυτοκίνητα στα πεζοδρόμια, φυλλωσιές δέντρων πάνω στο πεζοδρόμιο, μη διαθέσιμη διάβαση πεζών, κ.λπ..</p>	<p><b>Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων (Παράρτημα σελ. 95 και 97) – Βιωματική δραστηριότητα – Χρήση πινακιδίου</b></p>
<p><b>6</b></p>	<p><i>Κατά τις επόμενες δραστηριότητες τα παιδιά, για να εξερευνήσουν και να αναλύσουν δεδομένα, ώστε να είναι σε θέση να απαντήσουν στο γεωγραφικό ερώτημα, χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που έχουν καταγράψει στο Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων κατά την πορεία τους. Έμφαση δίνεται στην προσπάθεια να αποδομήσουν τα παιδιά τις διαδρομές που ακολούθησαν, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο.</i></p>  <p><b>ΜΕΤΑΒΑΣΗ</b> Τα παιδιά, με βάση τη σειρά των χώρων / κτηρίων που έχουν καταγράψει κατά την πορεία τους και με τη</p>	<p><b>Φύλλο Εργασίας σελ.47 «Από την</b></p>

	<p>βοήθεια των φωτογραφιών που έχουν ληφθεί, εξετάζουν το Φύλλο Καταγραφής Παρατηρήσεων και χρησιμοποιούν το κατάλληλο λεξιλόγιο για να περιγράψουν προφορικά τις τοπολογικές σχέσεις μεταξύ των διαφόρων χώρων / κτηρίων.</p> <p>π.χ. Η εκκλησία βρίσκεται <i>πιο πέρα</i> από το περίπτερο. / Η τράπεζα βρίσκεται <i>ανάμεσα</i> στο κρεοπωλείο και την εκκλησία. / Το σχολείο μας βρίσκεται <i>μεταξύ</i> της τράπεζας και του αρτοποιείου.</p> <p>Στην πρώτη εργασία του Φύλλου Εργασίας τα παιδιά περιγράφουν την πορεία μιας από τις διαδρομές, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο, προφορικά και γραπτά.</p> <p>π.χ. Αν το παιδί ακολουθήσει τη διαδρομή Α, θα συναντήσει αρχικά τ.... .., μετά τ.... .. και τελικά τ... ..</p> <div data-bbox="217 696 448 824" data-label="Image"> </div> <p><b>ΘΕΣΗ</b></p> <p>Η δεύτερη εργασία του Φύλλου Εργασίας σκοπό έχει την εμπέδωση του λεξιλογίου αυτού. Οι φωτογραφίες υπάρχουν στην εργασία ως παράδειγμα. Συστήνεται για τη δραστηριότητα αυτή να χρησιμοποιηθούν κάποιοι από τους πραγματικούς τόπους από τους οποίους πέρασαν τα παιδιά κατά τις διαδρομές (δηλαδή, να γίνει επιλογή και χρήση φωτογραφιών που θα έχουν ληφθεί κατά τις διαδρομές με σκοπό να γίνει παράλληλα σύνδεση των τόπων στην πραγματικότητα με την απεικόνισή τους).</p>	<p><b>αρχή μέχρι το τέλος» –</b>  <b>Φωτογραφίες –</b>  <b>Προφορικός λόγος</b>  <b>– Γραπτός λόγος</b></p>
<p><b>7</b></p>	<div data-bbox="225 1099 456 1227" data-label="Image"> </div> <p><b>ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ</b></p> <p>Χρησιμοποιούνται κάποιες από τις φωτογραφίες που λήφθηκαν κατά την πορεία των παιδιών (σε προβολή ή/και σε έντυπη μορφή, στην ομάδα ή ατομικά) και σχολιάζονται οι ασύμβατες χρήσεις του χώρου που εντοπίστηκαν και οι οποίες επηρεάζουν την ασφάλεια των πεζών (στην προκειμένη περίπτωση, του Ανδρέα). Για παράδειγμα, επιλέγονται φωτογραφίες που παρουσιάζουν:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>εμπόδια στα πεζοδρόμια (σταθμευμένα αυτοκίνητα, κάδοι απορριμάτων, κ.λπ.)</li> <li>δρόμο με στροφή χωρίς διάβαση πεζών ή σταθμευμένα αυτοκίνητα στην άκρη του δρόμου, που εμποδίζουν την ορατότητα του πεζού σε ενδεχόμενη διασταύρωση του δρόμου, κ.λπ..</li> </ol> <p>Για ανάλυση των φωτογραφιών χρησιμοποιούνται ερωτήσεις από τα διάφορα επίπεδα ερμηνείας φωτογραφιών:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Συγκεκριμένο:</b> Τι βλέπετε; Πώς είναι; Τι υπάρχει πίσω του / δεξιά του / αριστερά του; (π.χ. ένα κτήριο, δύο αυτοκίνητα, ένα δέντρο στο πεζοδρόμιο, κ.λπ.)</li> <li><b>Ερμηνευτικό – Περιγραφικό:</b> Πού είναι το μέρος; Τι είδους μέρος είναι; (π.χ. είναι στη γειτονιά μας, είναι το περίπτερο της γειτονιάς μας)</li> <li><b>Συγκριτικό:</b> Πού είδατε αλλού παρόμοιο τόπο; / Με ποιον τόπο</li> </ul>	<p><b>Προφορικός λόγος</b>  <b>– Φωτογραφίες –</b>  <b>Φύλλο εργασίας</b>  <b>σελ. 48</b>  <b>«Περπατάμε με ασφάλεια»</b></p>



	<p>μοιάζει;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Αξιολογικό:</b> Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να περνούν οι πεζοί από εκεί; / Γιατί είναι δύσκολο;)</li> <li>• <b>Υποθετικό:</b> Τι θα κάνατε εάν έπρεπε να περάσετε πεζοί από εκείνο το σημείο; / Τι θα γινόταν αν υπήρχαν πάσσαλοι στο πεζοδρόμιο ή αν δεν υπήρχε διάβαση πεζών ή αν υπήρχε τροχονόμος, κ.λπ.;</li> </ul> <p>Το σχετικό Φύλλο Εργασίας μπορεί να λυθεί ατομικά ως εργασία αξιολόγησης. Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή προφορικού λόγου σε ζευγάρια παιδιών ή σε μικρές ομάδες.</p>	
<p>8</p>	 <p><b>ΜΕΤΑΒΑΣΗ</b></p> <p>Τα παιδιά παρουσιάζουν τα εμπόδια που αυξάνουν τους κινδύνους που διατρέχουν οι πεζοί σε κάθε μια από τις διαδρομές, με βάση τις σημειώσεις που έχουν κρατήσει κατά την πορεία, αλλά και τις φωτογραφίες που έχουν ληφθεί. Με βάση και τις αρχές της διαφοροποίησης τα παιδιά ζωγραφίζουν ή βάζουν σε σειρά φωτογραφίες που λήφθηκαν από την υλοποίηση κάθε μιας από τις διαδρομές (π.χ. σε Άδειο Φύλλο Α3), σημειώνοντας παράλληλα τις ονομασίες των κτηρίων/χώρων, αλλά και σχολιάζοντας την ύπαρξη εμποδίων ή τη διαθεσιμότητα σημείων ασφαλούς διακίνησης, όπου και όπως αυτά εφαρμόζονται.</p> <p>π.χ. Μπροστά στο ..... υπάρχει / δεν υπάρχει διάβαση πεζών. Στο πεζοδρόμιο μπροστά στο ..... υπάρχουν σταθμευμένα αυτοκίνητα.</p>	<p><b>Φωτογραφίες – Άδειο Φύλλο Α3 – Προφορικός λόγος</b></p>
<p><b>Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα:</b></p>		
<p>9</p>	<p>Τα παιδιά, ανακεφαλαιώνοντας, καταγράφουν τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνουν την καταλληλότητα της κάθε διαδρομής ως προς την ασφάλεια και την απόσταση. Με βάση τα κριτήρια αυτά τεκμηριώνουν ποια από τις δύο διαδρομές εισηγούνται ως την ασφαλέστερη επιλογή.</p> <p>Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Να υπάρχουν διαθέσιμα πεζοδρόμια και διαβάσεις πεζών</li> <li>• Να αποφεύγεται η διασάρυωση δρόμων σε μη ελεγχόμενα σημεία (π.χ. χωρίς διάβαση πεζών ή σε στροφή του δρόμου)</li> <li>• Να αποφεύγονται σημεία όπου υπάρχουν ασυμβίβαστες χρήσεις του χώρου, όπως περιοχές μπροστά σε χώρους/κτήρια όπου ενδέχεται να υπάρχουν αυτοκίνητα σταθμευμένα στο πεζοδρόμιο, κλπ.</li> </ul> <p>Κατά την τεκμηρίωση τα παιδιά επικαλούνται και κάποιες από τις φωτογραφίες που έχουν ληφθεί και που ενδεχομένως να παρουσιάζουν εμπόδια / κινδύνους που καθιστούν κάποια σημεία των διαδρομών επισφαλή για τον Ανδρέα.</p> <p>Τέλος, εισηγούνται βελτιωτικά μέτρα για αντιμετώπιση των κινδύνων που</p>	<p><b>Φύλλο εργασίας σελ. 49 «Έχουμε άποψη» – Προφορικός λόγος – Γραπτός λόγος</b></p>

	<p>έχουν εντοπίσει να υπάρχουν στις διαδρομές, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλέστερη διακίνηση των πεζών στην περιοχή γύρω από το σχολείο τους (π.χ. δημιουργία διάβασης πεζών, τοποθέτηση πασσάλων για αποφυγή στάθμευσης στα πεζοδρόμια, κ.λπ.).</p> <p>Εννοείται ότι γίνεται αποδεκτή και τυχόν άποψη των παιδιών ότι οι δύο διαδρομές είναι εξίσου ασφαλείς ή εμπεριέχουν παρόμοια εμπόδια, νοούμενου ότι τα παιδιά είναι σε θέση να επιχειρηματολογήσουν για την αξιολογική τους κρίση.</p>	
<p><b>10</b></p>	<p><b><u>ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ - Προεκτάσεις:</u></b></p> <p>Γίνεται εισήγηση ώστε η ενότητα να προσεγγιστεί διαθεματικά, τόσο μέσα από το γλωσσικό μάθημα (π.χ. ετοιμασία επιστολής προς τις δημοτικές αρχές ή προς την αστυνομία για αντιμετώπιση των επικίνδυνων για τη διακίνηση των πεζών σημείων), όσο και μέσα από το μάθημα της Αγωγής Υγείας (Θεματική Ενότητα 2.5: Ασφάλεια)</p>	